

عنوان مقاله:

جستاری پیرامون عدالت عرفی

محل انتشار:

فصلنامه جستارهای فقهی و اصولی، دوره 5، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

محمد مهریزی ثانی - دانش آموخته دکتری فقه و مبانی حقوق اسلامی، پردیس البرز دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)

احمد باقری - استاد فقه و مبانی حقوق اسلامی دانشگاه تهران.

خلاصه مقاله:

عرف در استقرار عدالت که فلسفه و هدف غایی همه مکاتب حقوقی است سهم مهمی دارد؛ به گونه‌ای که اکثر نظام های حقوقی، آن را مهم‌ترین منبع وضع قانون می دانند. در نظام حقوقی اسلام، شناسایی عرف به عنوان مبنای اعتبار احکام، محل تردید است؛ چرا که تنها منشا اعتبار، اراده شارع است. با وجود این، شارع هیچ‌گاه درصدد نفی مطلق عرف و قواعد آن نبوده و در مواردی بر اعتبار آن صحه گذاشته است. در کتب فقهی و اصولی نیز از عرف و عادت کم و بیش سخن رفته است، اما بررسی آن‌ها نشان می دهد که فقیهان، عرف را به عنوان منبع استنباط به رسمیت نمی شناسند و در تبیین حکم مسائل فقهی نیز صرفاً در مواردی کم شمار به آن استناد می کنند به گونه‌ای که از نظر فقیهان عرف تنها به عنوان ملاک در تمییز مفاهیم و تعیین مصادیق نقش دارد. بر اساس یافته های این تحقیق، عرفی که ریشه در قواعد فطری، ارزش‌های اخلاقی و اصول عقلی دارد می‌تواند به‌عنوان ملاک و معیار در تشخیص عدالت سهیم باشد و لحاظ گردد.

کلمات کلیدی:

عرف، عدالت، عدالت عرفی، استنباط

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/938225>

